

PETRAQ RISTO

VDEKJA E PALAÇOS

tregime

BIBLIOTEKA

814-32

R 79

814-32

1279.

Petraç

Risto

VDEKJA
E
PALAÇOS

BIBLIOTEKA E RRËTIMIT
DIPLOMATIKË
NR. 45/78

tregime

Grindja në radio plazhi

Mbase ia rrit shumë vlerën një qendre të thjeshtë zëri kur e quaj radio, po ky përcaktim më tepër ishte i njerëzve që pushonin në plazh, se imi, që bëja punën e folësit

në mikrofon. Kisha mbaruar studimet e vitit të parë në degën e Gazetarisë dhe, si shumica e shokëve të mi studentë, në muajt e verës punoja si punëtor sezonal.

Një djalosh i gjatë, ezmer, nuk e di nga e mori vesh se unë flisja në mikrofon dhe m'u afrua. E quanin Resul. Pushonte në hotelin e vjetër që ngrihej pranë qendrës së zërit. Kisha botuar disa shkrime e cikle me poezi në gazetën kryeqytetë, kështu që ai e kishte mundësinë të ma bënte qejfin. Diskutoni për letërsinë, për shkrimtarët tanë të rinj. E kishte ves që gjatë bisedës, me njërin dorë, të majtën ose të djathtë, sipas rastit, kapte një tufëz të vogël flokësh dhe e zbriste nga balli në gojë. Kishte vetinë e çuditshme që të të ngjitej. Mbjaj mend si m'u ngjit edhe atëherë kur unë u njoha me shkrimtarin S., që në muajt e verës pushonte në një vilë të vogël njëkatëshe, diku pas hotel «Adriatikut». Novelat dhe romanet e viteve të fundit e kishin bërë tepër të njohur, megjithëse nuk ishte më shumë se tridhjetë e pesë vjeç. Unë çdo mëngjes dëgjoja të rrahurat e makinës së tij të shkrimit dhe ëndërroja për veprat e ardhshme të shkrimtarit. Kisha një lloj adhurimi për të. Doja ta njihja, po druhesha ta takoja. Isha vetëm njëzet vjeç.

Një mëngjes plazhi ishte mbuluar nga një mjegull e dendur. Zakonisht mëngjese-

ve bëja kontrolle të shpejta nëpër sektorët e plazhit. Mirëpo ai mëngjes tërë mjegull nuk ishte për kontrolle të tilla prozaike, ai ishte vetëm poezi e avulluar. Ecja i vetëm mbi ranishte, mes plepave që ishin trullosur nën baticën e njomë të mjegullës. Nuk dukej askush. Edhe zogjtë sikur kishin harruar të zgjoheshin. apo mbase ishin hutuar nga bukuria e plazhit nën mjegull, ose, kushedi, ruanin fytet këngëtare nga të ftohtët. Përpitmas, larg, përballë meje pashë të dilte nga mjegulla silueta e një njeriu. Kur u afrua, njoha shkrimtarin S. Sytë i lëviznin nga një kureshti e veçantë.

— Mirëmëngjes! — mora guximin dhe e përshëndeta.

— Mirëmëngjes! — ma ktheu dhe çuditërisht u ndal. — Poet? — më pyeti.

— Po, — iu përgjigja dhe ndjeva dridhjen e zakonshme prej emocioneve.

— Mëngjes i bukur, apo jo?

— Më i bukur i kam parë gjatë kësaj vere.

— Je durrsak?

— Po. Student në Tiranë.

— Për çfarë studion?

— Gazetari...

— Aha... Atëherë qenkemi kolegë. Haide shkoimë pimë një kafe tek «Iliria».

— Ju falemnderit! — i thashë.

U ktheva për kafe. Dëgjoheshin vetëm

valët e detit dhe cicërima e ndonjë zogu. Nuk mund ta prishja heshtjen. Kisha druajtje e më dukej sikur fjalët do të më ngatërroheshin. Pastaj gjërat që më vinin ndër mend nuk mund t'ia thosha shkrimtarit. Më dukej naive t'i tregoja se shpesh kisha përgjuar tak-taket e makinës së tij të shkrimit, apo se njëherë, para dy vjetësh, kisha shkruar një letër për të, madje e kisha mbyllur edhe në zarf, po natyrisht nuk e kisha postuar e nuk do ta nisja kurrë.

— Nga Durrësi erdhe sot? — më pyeti.

— Po, — iu përgjigja. — Punoj këtu, në qendrën e zërit.

— Shumë mirë ke bërë. Po si të quajnë?

— Petrit Stari.

— Më duket se të kam lexuar diçka. Po të them të drejtën konkretisht nuk më kujtohet.

Unë qesha. Pra, më kishte lexuar. Kjo nuk ishte gjë e vogël.

Tek «Iliria» ishin vetëm kamerierët dhe një plak që lexonte gazetën. Ne zumë një tryezë pranë banakut dhe porositëm kafet, të dy të rregullta. Papritmas, s'di se si, po si të kish dalë nga ekspresi i kafes, të kish zbritur nga mjegulla, përpara meje, dy metra larg tryezës, u shfaq Resuli. U bëra gati të fërkoja sytë për t'u bindur që nuk ishte një fanitje a një lojë mjegullore. Por ja, ai shpen-guar u afrua vërtet, i foli shkrimtarit në

emër, i zgjati dorën, mua më rrahu supet dhe, pa marrë leje, zuri vend. Shkrimtari e pa njëherë me një buzëqeshje të lehtë të papërcaktuar.

— Çfarë po punoni tani? — e pyeti Resuli.

— Rërën e plazhit, — bëri shaka shkrimtari duke gjerbur kafën dhe Resuli qeshi me të madhe.

— Bukur! Bukur! — tha dhe instinktivisht, me tre gishtërinjtë e pëllëmbës së majtë, kapi tufën e flokëve të zinj dhe e zgjati drejt buzëve.

Shkrimtari S. kish ulur sytë dhe diçka shikonte në syprinën prej fibre.

Resuli papritur u ngrit dhe shkoi te kamerieri.

— E ke shok? — më pyeti shkrimtari.

— Këtu më ka njohur. Ka disa ditë, — ia ktheva.

— Përpiqet të jetë praktik, — vërejti shkrimtari. — Tipa të tillë sot janë në modë.

Resuli erdhi shënd e verë, a thua se kish porositur të na sillnin në tryezë vetë lavdinë.

— Nga një fërnet tani në mëngjes nuk bënë keq, apo jo? — tha ai lirshëm.

— Në asnjë mënyrë jo! — ia preu shkrimtari! — Ju, po të doni, pini. Nuk kam dalë të trullosem, po të kthjellohem,

— Ashtu?! — tha Resuli me tre gish-
tërinjtë të tufa e flokëve. — Po ti, Petrit,
do?

— Jo, nuk pi.

— E po, po shkoj ta kthej porosinë, —
tha dhe u ngrit përsëri për të folur me ka-
merierin.

Kur u kthye, shkrimtari u ngrit, na tha
«ditën e mirë!» dhe unë me Resulin mbetëm
vetëm në tryezë.

— Është kokë e madhe, — tha Resuli.
— Edhe pikën e alkoolit nuk pranon, ngaqë
kërkon kthjelltësi mendimi. Po pse s'më ke
thënë që ë-njihje?

— Nuk ka rënë fjala, — i thashë shkurt.
Humori i mirë dhe poezia e atij mën-
gjesi më ishin prishur.

2

Bora atë vit kishte mbaruar maturën
dhe ashtu si unë, në muajt e verës, do të
punonte si sporteliste tek «Adriatiku». Priste
që të vazhdonte studimet në universitetin e
Tiranës. Njohja jonë ishte disi e rastësishme.
Bora atë ditë kishte marrë me vete dhe dja-
lin e së motrës, Artanin trevjeçar, i cili sesi

ishte larguar nga hoteli dhe kishte humbur. Dy djem e kishin marrë dhe ma sollën te qendra e zërit. Dhoma ime atë ditë ishte kthyer në një çerdhe të vërtetë. Gjashtë fëmijë dhe Artani shtatë, qanin, më shikonin disi me frikë. Herë pas here i pyesja, ca më përgjigjeshin, kurse më të vegjlit, të hutuar, vetëm qanin. Kur sollën Artanin, e pyeta se me kë kish ardhur në plazh. Me tezen, më tha. Si e quajnë tezen? Bora. Kaq tha. Bëra lajmërimin në mikrofon:

«Vini re! Vini re! Në qendrën e zërit ndodhet Artani trevjeçar, i cili ka ardhur në plazh me tezen e tij, Borën. E interesuara të vijë ta marrë!»

Gjatë kohës që flisja në mikrofon, Artani ia shpërtheu së qarës. Bora erdhi me një frymë. Ishte vërtet e bukur. Pushtoi Artanin dhe m'i drejtoi sytë e kulluar.

— Falemnderit! — më tha. — Sa shumë fëmijë paskan humbur sot!

— Plazh i madh, — ia ktheva dhe guxova të bëja humor. — Rrezikohen të humbasin edhe të rriturit.

Ajo qeshi me gjithë shpirt.

— Punoj këtu pranë, — më tha, — sporteliste tek «Adriatiku».

— Shumë mirë. — i thashë. — Po të të humbë prapë Artani, ta sjell unë.

— Tani Artanin s'e lëshoj më nga dorë, po shiko se mos më humbë ndonjë turist,

— bëri shaka ajo. — Mirupafshim! Fa-
lemnderit edhe një herë!

Ky qe takimi ynë i parë. Të nesërmen
Bora erdhi përsëri. I kish blerë Artanit aku-
llore. Unë rrija mbështetur te dera.

— A ka humbur ndonjë i rritur? — më
pyeti duke u afruar.

— Ju jeni e para, — ia ktheva.

Biseduam disa minuta. Ajo më foli për
dëshirën që të bëhej arkitekthe. Pastaj më
tha se i pëlqente të lexonte veçanërisht pro-
zën e gjatë. Ndenjëm afër gjysmë ore dhe
gjatë kësaj kohe u miqësova edhe me Artan-
nin, i cili kërkoi të qëndronte me mua.

Sapo doli Bora, në dhomë mbiu Resu-
li.

— Ti nuk je shok i mirë, — më tha.

— E përse?!

— E para, sepse për njohtjen me shkrim-
tarin nuk më kishe folur: e dyta, edhe me
këtë vajzën që sapo doli nuk më ke njohtur.

U ndeza i tëri. Aq sa nuk e dëgjova kër-
citjen e lehtë të çelësit të mikrofonit, që
Artani e kishte lëvizur duke luajtur. Kështu
që biseda, ose më saktë grindia ime me
Resulin, u dha në altoparlantët e plazhit.
Dialogu ynë ishte afërsisht ky:

·Unë: E ke gabim, Resul! Unë nuk kam
ndonjë detyrim ndaj teje.

Ai: Janë detyrime shoku.

Unë: Më fal, por edhe shokë nuk jemi.